

Motion till riksdagen 2024/25:2639

av **Märta Stenevi m.fl. (MP)**

Förlängning av skyddet för föräldrapenningen

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skyndsamt utreda en förlängning av skyddet för föräldrapenningen och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Många småbarnsföräldrar går efter sin föräldraledighet ner i arbetstid för att kunna ge mer tid till barnet. Som grönt parti ser vi generellt positivt på att föräldrar och barn får mer tid tillsammans – denna tid är viktigare än hög konsumtion. Men dagens föräldrapenning är uträknad efter den sjukpenninggrundande inkomsten, SGI. Det innebär att om föräldern går ner i arbetstid utan att fylla ut med sparade föräldraledighetsdagar, då sänks SGI och därmed även föräldrapenningen för ett eventuellt yngre syskon.

Men det finns ett undantag – om föräldrarna får ett barn till inom 2,5 år får de samma föräldrapenning för det barnet som för det äldre syskonet, oavsett hur mycket de har arbetat under tiden emellan. Missar man det tidsfönstret, så baseras föräldrapenningen för det yngre barnet på ens deltids-SGI, och blir mycket lägre. Dagens regler för föräldrapenning gynnar de familjer som planerar att föda barn tätt – om de också lyckas bli gravida snabbt. Svårighet att bli gravid, eller ett missfall, kan med andra ord förstöra familjens ekonomiska planering. Detta system skapar stress och onödig oro.

Systemet för med sig många negativa konsekvenser för framför allt kvinnor. Lång frånvaro från arbetsmarknaden är en, men också att samhället tvingar fram täta graviditeter. Att få barn tätt kan vara alldeles underbart för den som väljer det, men det är också ett intensivt arbete och kombinationen av en nyförlöst kropp, sömnbrist och ett ojämnt hemarbete är inte alltid optimalt för kvinnors hälsa. Under lång tid har vi sett hur kvinnors ohälsa ökar dramatiskt efter andra barnet. Det finns många faktorer bakom den statistiken, och helt klart är att det är ett intensivt arbete att jonglera två eller flera små barn med förvärvsarbete.

Miljöpartiet vill se en förlängd möjlighet att arbeta deltid medan barnen är små, och en förlängd möjlighet för återhämtning för den födande kroppen. Vi vill ha starka försäkringssystem som uppmuntrar jämställdhet, inte en ekonomisk bestraffning för den som lyssnar på kroppen och väntar med en ny graviditet. Att staten skapar incitament för hur arbetsmarknaden ska fungera för allas bästa är viktigt. Men att samma incitament skapar ohälsa och indirekt tvingar fram beslut som för vissa kvinnor är direkt hälso-skadliga ser vi som ett problem. Då är något inte bra i konstruktionen.

Vi uppmanar därför regeringen att skyndsamt tillsätta en utredning för att förlänga skyddet för den SGI-grundade föräldrapenningen så att fler kvinnor kan arbeta deltid utan att för den sakens skull tvingas föda barn tätare än vad som kanske egentligen passar familjen, arbetssituationen och hälsan.

Märta Stenevi (MP)

Ulrika Westerlund (MP)

Linus Lakso (MP)

Emma Berginger (MP)

Leila Ali Elmi (MP)